

AZ AKADÉMIKUSVÁLASZTÁS ELJÁRÁSI SZABÁLYAI

Alapelvek

I. §

(1) A Magyar Tudományos Akadémiáról szóló 1994. évi XL. törvény (a továbbiakban: MTAtv.) 6. §-a alapján az akadémikusok körét rendes és levelező (a továbbiakban együtt: hazai), valamint külső és tiszteleti tagok alkotják.

(2) Az akadémikusokat a hazai tagok választják a Magyar Tudományos Akadémia (a továbbiakban: Akadémia) tagjai közé.

(3) A 70 évesnél fiatalabb hazai akadémikusok száma nem haladhatja meg a 200 főt, a hazai akadémikusok teljes száma pedig a 365 főt.

(4) A külső tagok választása során tekintettel kell lenni arra, hogy a 70 év alatti külső tagok összlétszáma ne haladja meg a 70 főt.

(5)¹ A megválasztható tiszteleti tagok száma nem haladhatja meg a 22 főt.

A tagválasztó ülés

2. §

(1) A tagok választása háromévenként történik, a tagokat az akadémiai Alapszabály szerint az Akadémikusok Gyűlése választja. Az akadémikussá választás eljárási elveit az Akadémikusok Gyűlése határozza meg.

(2) Az Akadémikusok Gyűlésének tagválasztó ülését az Akadémia Elnöksége készíti elő, az ülést az Akadémia elnöke hívja össze.

(3) A tagválasztó ülést – a (4) bekezdésben foglalt kivétellel – a tisztújító ülést megelőző évben esedékes májusi rendes közgyűlés egyik munkanapjára kell kitűzni.

(4) Rendkívül fontos okból – a hazai akadémikusok többségének egyetértésével – a tagválasztó ülés az akadémiai cikluson belül más időpontra is kitűzhető. Ebben az esetben a tervezett tagválasztásról az akadémikusokat, a köztestület nem akadémikus tagjait és a tudományos közvéleményt időben tájékoztatni kell.

Az ajánlás formai követelményei

3. §

(1) Az akadémiai taggá választás kezdeményezése az Akadémia tagjainak az Elnökség által megállapított határidőig az illetékes tudományos osztályhoz benyújtott, írásbeli ajánlásával történik.

(2) A határidő után benyújtott ajánlást érdemi tárgyalás nélkül el kell utasítani.

(3) Az ajánlást a javasolt személy tudományos tevékenységének értékelő ismertetésével indokolni kell, megjelölve az ajánlott személy kiemelkedő tudományos eredményeit és azok hazai, valamint külföldi elismertségét.

¹ *Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 4/2018 (V.8.) számú határozata*

(4) Az ajánlásban foglaltak hitelességét az ajánlók tanúsítják.

(5) A tudományos osztály elnöke az előírásoknak megfelelően benyújtott ajánlások alakszerűségét megvizsgálja, majd – a tiszteleti tagokra vonatkozó ajánlások kivételével – közzététel céljából az Elnökség által meghatározott határidőig megküldi őket a Magyar Tudomány című folyóirat szerkesztőségének. A Magyar Tudomány a tudományos osztályoktól a megfelelően szerkesztett formában kapott ajánlásokat – az Elnökség által megadott határidőig – megjelenteti.

(6) Az ajánlások a Magyar Tudományban való megjelenéssel egyidejűleg az MTA honlapjára is felkerülnek.

(7) Az MTA honlapján közzétételre kerül a rendes, a levelező és a külső tagságra ajánlottaknak az Akadémia publikációs adatok nyilvántartására szolgáló adattárában meglévő publikációs és hivatkozási adataihoz való hozzáférés módja, egyidejűleg a Magyar Tudomány ajánlásokat tartalmazó számával.

Az ajánlás tartalmi követelményei

4. §

(1) Tagjelöltté (rendes, levelező, külső és tiszteleti tagjelöltek) azok válhatnak, akik legalább három ajánlást kaptak a 4. § (3) bekezdésében részletezett szabályok szerint.

(2) Külső tagokra külső tagok is tehetnek ajánlást azzal, hogy a jelöltté váláshoz ez esetben is legalább 2 hazai tag ajánlása szükséges.

(3) A jelöltséghez szükséges ajánlások számát és az egy-egy tag által adható ajánlások számát az Elnökség az Alapszabály 13. § (2) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a tagválasztó ülés előtt legalább 1 évvel határozza meg, a következők szerint:

a) A jelöltséghez szükséges ajánlások száma: Minden tagjelölt esetén legalább 3 ajánlás szükséges a jelöltté váláshoz, az alábbi összetételben:

- 1) rendes tagság esetén legalább három rendes tag ajánlása szükséges;
- 2) levelező tagság esetén legalább három hazai tag ajánlása szükséges; három hazai tag ajánlása mellett külső tag is lehet ajánló;
- 3) külső tagság esetén legalább három hazai tag vagy két hazai és egy külső tag ajánlása szükséges;
- 4) tiszteleti tagság esetén legalább három hazai tag ajánlása szükséges; három hazai tag ajánlása mellett külső tag is lehet ajánló.

b) Az egy tag által leadható ajánlások száma: Az Akadémia minden rendes, levelező és külső tagja két személyt ajánlhat minden releváns jelöltkategóriában:

- 1) rendes tag minden kategóriában két-két ajánlást tehet (két rendes, két levelező, két külső és két tiszteleti tagi ajánlást);
- 2) levelező és külső tag – a rendes tagi kategória kivételével – minden kategóriában két-két ajánlást tehet (két levelező, két külső és két tiszteleti tagi ajánlás);
- 3) tiszteleti tag nem tehet ajánlást.

A jelölés

5. §

(1) A tagjelölést az Akadémia tudományos osztályai végzik.

(2) Az Elnökség által megállapított előírások figyelembevételével a tudományos osztályok meghatározzák és ütemezik a tagválasztással kapcsolatos teendőket (ideértve az osztályhoz tartozó köztestületi tagok véleményéről való tájékozódást is, amennyiben az osztály ilyen tájékozódást végez).

(3) A Magyar Tudomány című folyóirat ajánlásokat közlő számának megjelenése után legkorábban négy héttel a tudományos osztály tagjelölő osztályülést tart, amelyen szavazati joggal a hazai akadémikusok, tanácskozási joggal a külső és tiszteleti tagok vesznek részt. Az a hazai vagy külső tag, aki más tudományos osztály jelöltjére ír alá ajánlást, az adott tudományos osztály tagjelölő ülésére tanácskozási joggal kapjon meghívást.

(4) Az ülésen az osztály elnöke ismerteti a beérkezett ajánlások alapján rendelkezésre álló összehasonlító elemzések adatait, valamint a köztestületi tagok körében végzett tájékozódás eredményét (amennyiben az osztály ilyen tájékozódást végez), továbbá javaslatait az osztályhoz tartozó egyes tudományágak helyzetének figyelembevételével.

(5)² A tagjelölő osztályülés az ajánlott személyek jelöléséről titkos szavazással, egyszerű szótöbbséggel (több mint 50% „igen” szavazattal) határoz. A közös akadémiai jelöltlistára azok a tagjelöltek kerülnek, akik az osztályokon a szavazatok több mint felét megszerezték. A tudományos osztályok hazai akadémikusai titkos szavazásának eredménye egyúttal rangsorolja a megszavazott jelölteket. A szavazás módjára az akadémiai Alapszabály Mellékletének 4. §-a (Döntéshozó testületek szavazási módja) az irányadó. A sorrendet az „igen” szavazatok növekvő száma alapján kell meghatározni. Az egyenlő számú „igen” szavazatot kapott jelöltek sorrendben elfoglalt helyének meghatározására új szavazást kell elrendelni.

(6) A tagválasztás előkészítéséről és a tagjelölő osztályülésen megtartott titkos szavazás eredményéről a tudományos osztály elnöke írásban tájékoztatást ad az Elnökségnek.

(7)³ Az Elnökség hat héttel az Akadémikusok Gyűlésének tagválasztó ülése előtt meghatározza a választható új tagok számát.

(8)⁴ Az Elnökség a tudományos osztályok között egyenlően el nem osztható helyek felét (páratlan számú hely esetén azok felét egész számra felfelé kerekítve), azokat a jelölteket figyelembe véve, akik az osztályuktól elnyerték a szavazatok több mint 50%-át

- elsősorban azok között a tudományos osztályok között osztja szét, amelyek az osztályok között egyenlően elosztott helyre női jelöltet elfogadtak;

- másodsorban az Elnökség azokat az egyéni mérlegelés alapján legkiválóbbnak ítélt női jelölteket támogatja, akik ugyan megkapták osztályuktól az 50% feletti igen szavazatot, de az egyenlően elosztható helyekre nem jutottak be.

(9)⁵ A (8) bekezdés alapján ki nem osztott helyekről az Elnökség a választási irányelvek szerint dönt.

² Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2018 (V.8.) számú határozata

³ Módosította az Akadémikusok Gyűlésének 7/2018 (V.8.) számú határozata

⁴ Beiktatta és a korábbi tartalmat törölte az Akadémikusok Gyűlése 2/2021. (V.4.) számú határozata

⁵ Beiktatta és a korábbi tartalmat törölte az Akadémikusok Gyűlése 2/2021. (V.4.) számú határozata

Az Akadémikusok Gyűlésének 2/2021. (V.4.) számú határozatával módosított 7/2018. (V.8.) számú határozattal elfogadott dokumentuma egységes szerkezetben

Záró rendelkezések

6. §

(1) Jelen szabályozás 2018. május 8-án lép hatályba, azzal, hogy rendelkezéseit elsőként a 2019. évi tagválasztás, valamint az azt megelőző akadémiai tagajánlás, tagjelölés és azok előkészítése során kell alkalmazni.

(2) Jelen szabályozás hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti az akadémikusválasztás eljárási elveiről szóló 5/2012. (V.7.) közgyűlési határozattal elfogadott Akadémikusválasztási eljárási szabályzat és a 4/2013. (V.6.) közgyűlési határozattal elfogadott módosított szabályzat.